

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
नृत्यकला विशारद (बी.ए.) भरतनाट्यम्

परीक्षा : जून : २०२३

तृतीय वर्ष

विषय : रचना व रचनाकार (BAB-312)

A

दिनांक: ९/०६/२०२३

गुण: १००

वेळ: स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना: १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) सर्व प्रश्नांना समान (२०) गुण आहेत.

प्र.१ कर्नाटक संगीत पद्धती मधील त्रिमुर्ति नावाने प्रसिद्ध रचनाकारांची नावे लिहा व त्यापैकी कोणत्याही दोन रचनाकारांविषयी सविस्तर माहिती लिहा.

प्र.२ भरतनाट्यम् ‘मार्गम्’ ची वैशिष्ट्ये विस्तारपूर्वक लिहा.
किंवा

- (१) महाराजा स्वाती तिरुनाल
- (२) श्री जयदेव

प्र.३ तंजावुर बंधु यांचे योगदान लिहा.

प्र.४ (१) दक्षिणात्य संगीतातील रचनांच्या १० सौदर्य स्थानांबदल थोडक्यात माहिती द्या.
(दशविद्यागमक).

- (२) मूलभूत संगीत संज्ञा एक किंवा दोन वाक्यात स्पष्ट करा.

प्र.५ (१) थोडक्यात लिहा.

- १. यती
- २. मनोर्धर्म संगीत
- ३. पवित्र संगीत
- ४. सभा गानम्
- ५. ७२ मेलकर्ता पद्धती

(२) समजवा :

- १. शब्दम् आणी वर्णम् मधील फरक
- २. कौतुकम् आणि किर्तनम् मधील फरक

प्र.६ (१) संयुक्त हस्तविनियोग मुद्रा मधील विष्णुदेवता संबंधित कोणतेही ६ मुद्रा श्लोक व अर्थासहित लिहा.

(२) भ्रमरीभेद (अर्थ व श्लोकासहित)

English Translation

Instructions: 1) Attempt any five questions from the following. 2) All Questions carry equal marks.

Q.1 Write the name of the famous composers collectively known as ‘Trinity’ in Karnatic music. Also write in detail about any two composers from ‘Trinity’.

Q.2 Write in details about specialities of Bharatnatyam ‘Margam’.

OR

- (i) Maharaja Swati tirunal
- (ii) Shri Jaydev

Q.3 Explain the contribution of Tanjore quartet.

Q.4 (i) Explain in short, the 10 decorative aspects of a composition in South Indian music. (Dashavidha gamakas)
(ii) Explain the fundamental musical terms in one or two sentences.

Q.5 (i) Write short notes:
1) Yati

- 2) Manodharma music
  - 3) Sacreal music
  - 4) Sabha Ganam
  - 5) 72 Melakarta system
- (ii) Explain
- (1) Difference between Shabdam and Varnam
  - (2) Difference between Kautuvam and Keertanam

Q.6 (i) Write down any six Samyukta hasta viniyog mudra which used for representing lords Vishnu(with shloka and meaning)
(ii) Bramaribheda with meaning and shloka.
